



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460526

3. De Simonia, & ne aliquid pro spiritualibus exigatur, vel promittatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61800)

penas litris per l. 79. ff. de Judic. l. 13. §. 6. C. Eod. l. 3. C. De his, qui accus. idque æquitas ipsa efflagitat, quæ jubet, ut is repenset damnatum, qui ejus injusta causa fuit. Hinc Carolus V. Imperator in Constit. crim. art. 12. jubet, ut accusator idoneam cautionem præstet, quòd delicto non probato impensas, & damna accusato velit refundere, ac de injuria satisfacere; præterea accusati arbitrio relinquit, convenire accusatorem vel coram iudice suo ordinario, vel coram eo, apud quem criminaliter fuit accusatus.

II. Calumniator incurrit infamiam. l. 1. l. 4. §. 5. ff. de his, qui not. infam. l. 8. C. h. tit. non tamen ipso jure, sed primùm, ubi convictus fuerit per sententiam. d. l. 4. §. 5. ff. de his, qui not. infam. atque ideo verba iudicis pronuntiantis diligenter attendenda sunt: nam si ita pronuntiaverit Iudex: *calumniatus es*, intelligitur eum notasse; quòd si dixerit: *non probasti*, pepercit ei. l. 1. §. quorum 4. ff. ad Scium Turpill.

III. Calumniator talionem patitur, id est, illud supplicium, quo delatus probato crimine affectus fuisset. l. 7. §. fin. C. h. tit. Quòd si eadem poenâ puniri nequeat, alia, & æquè gravis infligitur per c. 1. h. tit. ubi Sub-Diaconus, qui Diaconum falsò alicujus criminis accusaverat, quo probato Ordine sacro exuendus esset, Sub-Diaconatu privatur, & publice verberibus castigatus in exilium mittitur. Hodie poena talionis extra usum est, & arbitraria successit, prout præjudicii confirmat Carpz. Pr. crim. p. 3. q. 106. n. 43.

Variant autem DD quousque hodie in puniendis calumniatoribus Iudex procedere possit?

Non pauci sustinent, Iudicem etiam ad poenam ultimi supplicii procedere posse. Et quidem in specie, si quis directè ad eum finem innocentem accuset, ut decapitetur, non evasurum poenam decapitationis, docet Julius

Clar. §. fin. q. 81. num. 3. & Ita nonnunquam practicum fuisse refert Bald. in l. 2. n. 4. C. De his, qui larron. Alii tunc poenam capitalem in calumniatorem decernunt, si Iudicem, ac ipsum Magistratum de capitali, & gravissimo crimine accuset, vel si propter falsam accusationem etiam falsa instrumenta conficiat, testesve subornatos producat. Farinac. lib. 1. quest. 16. n. 6. & 7. cum aliis citatis. Verùm ut mitior, ita verior sententia est, calumniatorem nunquam ultimo supplicio addicendum, nisi ad ipsius calumniam alius re ipsâ condemnatus, & poenâ mortis affectus sit: siquidem statuta, & consuetudines poenam calumnie non determinant, sed arbitrio iudicis committunt, consequenter Iudex ex gravitate, vel similitudine hujus delicti cum aliis, quæ poenam in jure definitam habent, poenam calumnie metiri debet, cum igitur intentio hominem occidendi etiam privata autoritate non puniatur poenâ capitali, nisi effectus & mors re ipsâ consequatur, minùs poenæ ejusmodi locus erit ob accusationem calumniosam, utpote quæ tam periculosa non est, cum accusato defensio integra sit. Interim pro qualitate circumstantiarum calumniatorem deportari, ad triremes condemnari, aut publicæ infamie subijci posse, censeo cum Farinac. l. cit. n. 5.

TITULUS III.

De Simonia, & ne aliquid pro spiritualibus exigatur, vel promittatur.

SUMMARIA.

1. Unde nomen simonia? 2. Quæ synonyma? 3. Quid sit? 4. 5. Quotuplex? 6. 7. 8. Quo jure sit prohibita?
9. Quinam simoniam committant? 10. Usque 15. Quanam res spirituales, vel spiritualibus annexa sint materia simonia? 16. Quale sit quotuplex sit pretium?

17. 18. 19. *Simonia quo pacto?* 20. *Ob quem finem committatur?*
 21. *Usque.* 27. *Recessentur pena simonia mentalis, conventionalis, realis, & confidentialis.*
 28. 29. *Definitur crimen ambitus, & repetundarum.*

CRimina ipsa vel *primam*, vel *secundam* Decalogi tabulam infringunt. Inter illa gravitate præcellit *simonia*, & criminibus exceptis connumeratur in *c. 7. b. t.*

§. I.

1. *Simonia* hoc sibi nominis sortita est à Simone Mago, qui putavit, dona Spiritus Sancti auro emi, ac divendi posse, & propterea à S. Petro audit *Act. 8. Pecunia tua tecum sit in perditionem; quoniam donum Dei exiisti in pecunia possideri posse.*

§. II.

2. *Synonyma simoniæ* appellationes vix inveniuntur. Nonnunquam tamen dicitur rabies simonica. *c. 3. b. t. lepra. c. 14. & 16. caus. 1. q. 1. labes, ac pestis. c. 6. 7. & 23. h. t. peculiare flagitium. c. 1. caus. 1. q. 3. hæresis. c. 5. b. t. c. 3. 4. & passim caus. 1. q. 1. item idolatria. d. c. 16. & 20. caus. 1. q. 1.*

§. III.

3. *Definitur simonia*, quod sit studiosa voluntas emendi, aut vendendi aliquid spirituale, vel spiritali annexum. Gloss. communiter recepta in *pr. caus. 1. q. 1. V. quidam.*

§. IV.

4. *Dividitur simonia* in mentalem, conventionalem, & realem.

Simonia mentalis dicitur, non quæ in sola mente seu interno proposito simoniam committendi consistit, talis namque rectius diceretur simonia interna, sed qua res spiritalis in compensationem rei temporalis, aut hæc tanquam ex obligatione propter rem spiritualem acceptam datur, quin præcesserit aliqua pactio, aut conventio externa; ut si Episcopus conferat beneficium pro re temporali accepta quasi debitum: vel si quis Episcopo fer-

viat, ut ab eo accipiat beneficium, aut sibi collatum compenset.

Conventionalis mentali superaddit externam conventionem, seu pactum, citra tamen executionem ex utraque parte. Et hæc duplex est: una quæ est merè conventionalis, ex quo sistit in terminis solius pacti ac conventionis, nullâ subsecutâ traditione, nec rei spiritalis, nec temporalis. Altera est mixta ex reali & conventionali, quando scilicet conventio facta ex parte unius duntaxat completa est, v. g. si beneficium, pro quo pecunia promissa est actu quidem est collatum, sed pretium nondum numeratum; vel econtra si pretium sit solum, sed res spiritalis necdum tradita.

Realis simonia contingit, quando ultra conventionem de dando accedit executio, & traditio ipsius rei, idque ex parte utriusque tradantis, quam accipientis; ut si quis beneficium jam accepit, & pro eo solvit promissos centum aureos, vel saltem partem.

Ad conventionalem simoniam referri potest species illa, quam vocant *confidentialem*, seu *confidentia*, quæ committitur ab illis, qui beneficium Ecclesiasticum simplex, aut curatum, regulare, aut sæculare alicui procurant eligendo, præsentando, instituendo, confirmando, vel resignando cum certa *confidentia*, id est, expresso, vel tacito pacto, ut is, cui procuratur, elapso aliquo tempore ipsimet cedenti, procuranti, vel conferenti, aut ejus cognato, vel alii resignet, aut pensionem vel fructus inde præstet. De hac specie simoniæ extat Constitutio Pii IV. de An. 1564. & duplex Pii V. de Anno 1568. & 1569.

§. V.

Causa efficiens simoniæ duplex est: remota, & proxima.

Remota est jus, quo prohibetur. Dissident autem D. D. quo jure simonia sit prohibita: an Divino, vel Ecclesiastico tantum? Ego diltinguo, &

Dico I. Simonia, quæ committitur circa res in se spirituales, puta circa dona spiritualia Dei, circa Sacramenta, item circa res sacras, vel consecratas quæ tales, jure etiam naturali, ac Divino, prohibita est: tum quia res ejusmodi sunt extra dominium nostrum, cum nemo illarum, nec quidem S. Pontifex sit dominus, sed solum dispensator juxta D. Paulum 1. ad Cor. 4. cum quia sunt supra omne pretium temporale, consequenter sicut pro his nunquam potest dari condignum pretium, ita nec unquam justus contractus esse potest, per l. 9. §. fin. ff. de Res. Divis. tum quia sunt de genere donorum gratia, quibus convenit gratis accipi, & gratis dari, alias enim hoc ipsò gratia non essent. c. 1. & 15. causa 1. q. 1. Unde Matth. c. 10. v. 8. Christus monet: *gratis accepistis, gratis date.*

Dico II. Etiam simonia circa res, quæ in se sunt quid naturale, seu temporale, habent tamē per se proximam connexionem cum re spirituali, ut puta circa beneficia Ecclesiastica, decimas, jus patronatus, aliæque jura Ecclesiastica spiritualibus annexa, juri naturali, ac Divino repugnat. *Primo* propter c. 3. causa 1. q. 1. c. 8. & 14. causa 1. q. 3. in quibus S. Ordinem vendere, & executionem ordinis (ut fit, si pro pecuniâ beneficium confertur, utpote, quod executionem ordinis exigit) nec non alia jura spiritualia vendere æqualiter prohibetur; constat autem de jure Divino prohibitum esse vendere ordinationem, cum sit Sacramentum. c. 11. & passim. causa 1. q. 1. c. 10. & seqq. caus. 1. q. 3. Deinde propter rationem: quia, ut dicitur in c. si quis objecerit. 7. ead. caus. 1. q. 3. qui alterum vendit, sine quo nec alterum pervenit, neutrum invenditum relinquit; adeoque, licet res aliqua secundum se sit temporalis, tamen si per se connexa est cum spirituali, & sine spirituali haberi non potest, vel spiritualis sine illa, tum res temporalis vendi nequit, quin res spiritua-

lis, cui connexa est, unâ in venditionem veniat, id quod est contra jus naturale, ac Divinum, latè Panor. in c. extirpanda. n. 53. & 54. de Præbend. Dissentit Jul. Clar. §. sent. §. Simonia. n. 5. & Cardenas in *Christheol. dissert.* 27. c. 1. n. 6.

Dico III. Datur etiam simonia, quæ solo jure Ecclesiastico interdicta est: nempe illa, quæ vel res in se spiritualis commutatur pro re spirituali; ut contingit in permutatione beneficiorum, si propriâ auctoritate fiat. c. *quasitum. de Res. permutat.* vel quæ res in se temporalis datur pro pretio, seu alia re temporali; ut fit, quando vices domini, œconomi, thesaurarii, sacristæ, procuratoris, advocati, aliæve officia ad rerum Ecclesiæ temporalium administrationem, vel defensionem, aut custodiam ordinata, pecuniâ comparantur. cap. 8. causa 1. q. 3. c. 38. h. t. Fateor tamen, hanc simoniam propriè simoniam non esse, eò quod in permutatione beneficiorum nihil temporale, in venditione verò prædictorum officiorum nihil spirituale interveniat, quod utrumque ad propriè dictam simoniam requiri, patet ex definitione. Interim quoad poenas in simoniacos sancitas ipsam nomine simoniæ intelligi, cum communi Canonistarum docet Laym. in *Theolog. moral.* l. 4. tr. 10. c. ult. num. 66.

Causa efficiens proxima Simoniæ sunt ementes, vendentes, vel alio modo commutantes spiritualia, vel spiritualibus annexa. c. 11. & 12. causa 1. q. 1. Imò, medioximi, an summi sint? nil refert, nam Reges quoque ac Principes hoc vitio implicari possunt. c. de hoc. 11. h. t. item etiam Officiales in curia Romana, esto S. Pontifex sciat, ac dissimulet. Layman d. c. ult. n. 65. quin & ipse S. Pontifex, saltem circa eas res, quarum permutatio jure Divino est interdicta: quandoquidem S. Pontifex adialtar aliorum præceptis juris Divini subjacet. Zoëf. h. t. n. 126. Sylvest. in *V. s.*

monia §. 4. Covar. in Reg. peccatum. p. 2. §. 3. num. 8. Quidquid reclamitet Matth. de Jurisd. part. 2. c. 37. n. 14.

§. VI.

10 *Materia, seu objectum simoniae sunt spiritualia, vel spiritualibus annexa ex una parte, & pretium temporale ex altera.*

Dixi I. *spiritualia*; quae triplicis generis: aliqua sunt spiritualia per essentiam; ut gratia justificans, gratia gratis data, dona Spiritus S. & virtutes supernaturales, de quibus Apostolus 1. ad Corinth. 12. & ad Ephes. 4. Atque huc pertinet etiam potestas Ordinis, & jurisdictionis Ecclesiasticae, fori tam interni, quam externi. Alia sunt talia secundum causam; ut Sacramenta, quae efficiunt, & causant gratiam. Quod referuntur missa sacrificium, Sacramentalia, seu caeremoniae ab Ecclesia pro benedictione, consecratione, & administratione Sacramentorum instituta, item oleum sacrum, chrisma, aqua benedicta, agnus DEI, & similia. Alia sunt spiritualia secundum effectum; ut actus gratiarum, ordinum, & officiorum Ecclesiasticorum, cujusmodi sunt opera meritoria, ac supernaturalia, orationes, praedicationes Verbi Divini, exhortationes spirituales, prophetia, administratio Sacramentorum, susceptio in religionem, dispensationes, votorum commutationes, absolutiones a censuris, & alia, quae omnia & singula materiam simoniae constituunt, ut docent communiter Theologum S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 2. & 3. & Canonistae cum Panormitano in c. consuleri. 28. n. 3. h. t.

11 Dixi II. *Vel spiritualibus annexa*, quae itidem tripliciter se habent: antecedenter, concomitantem, & consequenter. Antecedenter cum spiritualibus connexa sunt Ecclesia, altaria, vasa sacra, vestes & paramenta sacra: item jus patronatus, presentationes, electiones, renuntiationes, & collationes beneficiorum, quae omnia antecedunt Sacramentorum ad-

ministracionem, Divinorumque celebracionem, atque ad illa ordinantur. Concomitantem connexa dicuntur, quando temporalia concomitantur spiritualia, & his veluti pars conunguntur, totumque aliquod morale constituunt, veluti actio Sacramentalis cum Sacramento, labor corporis cum Divino officio, materia cum consecratione illius &c. Consequenter verò annexa illa sunt, quae spiritualia praesupponunt, & ab illis dependent: ita beneficium, quatenus est jus percipiendi redditus, conceditur cum officio. & titulo spirituali: jus dimandi cum titulo spirituali, ex quo decimantur in recognitionem Divini domini, &c. P. Engl. h. t. n. 6. Zoësius Eod. n. 29. & seqq. ubi quatuor notabiles regulas statuit.

Prima est: Connexum spirituali, quae tale, & ratione suae connexionis vendi non potest. Propterea: quia sic ipsum spirituale pretio aestimaretur. Unde simoniam incurrit, si praedium, cui est annexum jus patronatus, ideo carius vendas, quod jus praesentandi annexum habeat. P. Engl. h. t. n. 24. si calicem, vel aliam rem consecratam ideo carius aestimes, quam rem se materia valeret: Zoësius Eod. sub num. 10. si pecuniam accipias pro actu, & labore celebrandi, consecrandi, benedicendi, quatenus in eo ipsa sacra actio consistit. Layman in Theol. mor. lib. 4. tr. 10. cap. ult. n. 4. si beneficium emas cum titulo & officio spirituali, a quo auctoritate Ecclesiae dependet. c. 7. in fin. causa 1. q. 3.

Secunda regula est: Annexum antecedenter per se inspectum vendi potest, etiam supposita connexionem, dummodo ad eam non habeatur respectus. Ita constat, vendi posse praedium, castrum, vel res alias, quibus est annexum jus patronatus, & venditis illis etiam per consequentiam in emptorem transferti jus patronatus. Text. & DD. in cap. ex literis. 7. & c. cum saeculum. 13. de Jus Patron.

Verum regula hæc universaliter non procedit: enimverò jus patronatus inter antecedenter annexa spiritualibus computatur, quatenus nimirum ordinatur ad provisionem beneficii Ecclesiastici; & tamen si secundum se spectetur, vendi non potest juxta dicta & text. in *c. de jur. e. 16. de Jure patron.* Rectius proinde distinxeris, dixerisque, quòd illa, quæ per se sunt antecedenter connexa cum spirituali, vendi non possunt, & sint materia simoniae, veluti jus patronatus, vel obligatio pro operibus spiritualibus, puta pro dicenda missa, officio &c. Panorm. in *c. significasti. 11. in fin. de Præbend.* illa verò possunt vendi sine simonia, quæ tantum per accidens, aut remotè sunt connexa, maxime si res temporalis sit principale, spirituale autem sit tantum accessorium, & secundarium. Quare non placeat omnino exemplum pro hac regula à Zoëtio. *d. n. 29. de sacris vasis, templis, & aliis rebus consecratis allatum*: nam licet verum sit, quòd hæc, antequam sint consecrata, vel ad Divinum cultum specialiter deputata, vendi possint, quia tantum remotè connexionem habent cum spirituali, post consecrationem tamen non solum antecedenter, sed concomitantè, & per se cum spirituali consecratione, & sanctificatione connectuntur, ideòque extra commercium sunt. *c. placuit. 102. causa 1. q. 1. c. si quis objecerit. 7. causa 1. q. 3. c. 8. §. pro sepultura. c. 16. & 36. h. t. nec estimationem recipiunt. l. sacra. 9. §. fin. ff. de Rerum divis. nisi per relationem ad id, quod erant ante consecrationem, arg. c. commiserimus. causa 14. q. 6. l. is qui 7. ff. de Relig. & sumptib. fun.* Certè templa consecrata vendi posse, per se male sonat, nec, id factum esse à piis Christianis, unquam legimus.

14. Tertia regula est: Spiritualibus concomitantè annexa, intrinsicè tamen, & per se, ponunt materiam simoniae: secus si non sint per se intrinsicè connexa. Ita impletur

Zoësius n. 37. hanc regulam limitat. Hinc actio corporis, labor, seu defatigatio corporalis, quæ in dicenda missa, administratione Sacramentorum, aliisque functionibus sacris per se intervenire debet, pretio aestimari non potest, tametsi propter senium, aut debilitatem persona quædam magis defatigetur, quàm alia; licet enim absolute loquendo hoc sit per accidens, tamen supposita personâ ministrante cum suis qualitatibus naturalibus, hoc intrinsicè, & necessariò jungitur cum actione sacra, seu Sacramentali, quæ gratis exerceri debet, arg. *d. c. 7. causa 1. q. 3. Suarez. de Relig. lib. 4. c. 21. n. 3. 7. & 11.* Econtra si labor & onus aliquod merè extrinsecè accedat circumstantiis temporis, vel loci, v. g. si quis notabile iter ad faciendum sacrum conficere debeat præsertim tempore hyemali, aut horis incommodis; vel si obligetur ad celebrandum certâ horâ, & loco, nulla erit simonia, pro tali onere, utpote temporali, & sacrae actioni extrinsecus solum connexo, correspondens stipendium accipere per *c. charitatem. 45. causa 12. q. 2. Layman d. c. 8. n. 41. Sylvester P. simonia §. 9.* Atque hac ratione aliqui excusant Monasteria, quæ pro summa pecuniæ suscipiunt onus celebrandi singulis annis certa officia: sed, ut opinor, rectius acciperent titulo sustentationis, quàm pro ipsa præcisè obligatione, arg. *c. fin. causa 1. q. 2.*

Quarta denique regula est: Quæ cum spiritualibus consequenter connexa sunt, durante connexionem citra simoniae labem vendi, emi non possunt. Ideo: quia in talibus principale est spirituale, & temporale est accessorium per se à spirituali dependens, & per consequens spiritualitatem necessariò participans: cum accessorium sequatur suum principale. *s. accessorium. de Reg. Jur. in 6.* Quapropter beneficium, jus decimandi, jus primitiarum, ac

alia hujus generis jura pecuniâ, aut re temporali comparare non licet, etsi contineant jus percipiendi quid temporale *causâ. 1. q. 3. per tot. c. 8. 12. 13. 26. 27. & 34. h. t.* Addidit *durante connexione*: si enim auctoritate Pontificis connexio illa fuerit soluta, ac jus ad fructus & redditus temporales à titulo & jure spirituali fuerit separatum, nil prohibet, quin beneficium, jus decimandi, &c. pretio aestimari, vendique possint: siquidem semel legitime facta separatione non amplius obtinent rationem accessorii, sed rationem principalis, ideoque non alterius naturam sequuntur, sed ex se ipsis aestimationem recipiunt, quemadmodum in simili tradit Menoch. *de Interd. remed. 6. de Recup. possess. n. 45.*

Dubitari hoc loco potest: an sicut non licet aliquid dare pro beneficio obtinendo, ita nec quid dare liceat ad redimendam vexam litis pro beneficio retinendo.

Pro affirmativa facit *c. Matthaus. 23. h. t.* ubi quidam, paucis contradicentibus, à majore parte electus, ut simoniacus propterea damnatur, quod amicorum aliquis ipso electo sciente, ei, qui magister discordiæ videbatur, eertæ quantitatis munus exsolverit, & sic contradictionem sopiverit. Certè simoniacum est, si super beneficio litigioso compositio fiat, ut alter liti cedat, & alteri ab altero pro expensis factis aliquid solvatur, nisi hoc fiat auctoritate superioris juxta *c. cum pridem. 4. de Pactis*. Quidni igitur simoniacum quoque sit, dare pretium temporale pro vexa circa beneficium redimenda?

Negativam colorare videtur *c. dilectus 28. h. t.* ubi dicitur, quod si quis molestatus circa jus suum det pecuniam Superiori molestans, ut à molestatione desistat, si deinde iste contra pactum circa beneficia molestet, datam pecuniam restituere debeat. Ex quo apparet, quod transactio cum superiore fieri possit, ut à gravamine circa beneficium desi-

stat. Accedit ratio: quia redemptio vexationis non est emptio rei spiritualis; quandoquidem qui vexationem redimit, non emit rem acquirendam, quæ per vexationem impeditur, sed tantum tollit impedimentum, nempe vexationem, quo sublato gratis datur beneficium.

Ad hæc varii variè respondent. Ego ad omnem contentionem dirimendam puro distinguendum inter eum, qui circa beneficium habet jus plenè quæsitum, & inter eum, qui non habet; illi qui jus plenè quæsitum habet, puta qui est electus & confirmatus, vel qui est præsentatus & electus simul, integrum est, offerre pecuniam alteri ejus possessionem injustè impediendi, turbanti, aut alio modo vexanti: quippe talis non dat pecuniam pro obtinendo beneficio, ut quod jam habet, sed solum pro avertenda injuria. *d. c. dilectus. 28. & ibi Pannorm. n. 2. h. t. Laym. d. tr. 10. c. ult. n. 22.* Is verò, qui nondum habet jus plenè quæsitum, puta qui est electus, aut præsentatus tantum vexationem pecuniâ redimere non potest, saltem à confirmatore, institutore, & aliis à quibus jus spirituale, quod deest, ad beneficium obtinet, ex quo per ejusmodi redemptionem sibi viam ad ipsum beneficium paratet, arg. *cap. 20. d. c. Matthaus. 23. & c. 33. h. t.* Quamvis possit redimere ab illis, qui jus eligendi, conferendi, confirmandi, vel institutiendi non habent, sed aliunde impedimentum ponunt: quia & tunc injusta duntaxat vexatio redimitur, & injustum impedimentum removetur. Pirrhing. *h. t. n. 110. Less. de F. & F. lib. 2. c. 35. n. 108.* Cæterum rectè monet Barb. ad *cir. c. Matth. n. 8.* ad hoc, ut liceat redimere vexam in beneficiis & aliis spiritualibus, requiri, ut vexans sit ita potens, ut non nisi oblatione pretii, aut non sine magno dispendio possit ab injuria removeri, vel saltem sit periculum in mora ita, ut Superior tam cito adiri nequeat.

Dico-

16 Dicebatur III. Et pretium temporale ex altera parte: quod munus appellari solet, ac dividi in *munus à manu*, *munus à lingua*, & *munus ab obsequio* juxta *c. sunt nonnulli. 114 causa 1. q. 1. salvator. 8. causa 1. q. 3. Munus à manu* dicitur pecunia, & res quælibet temporalis æstimabilis, & utilis. Item etiam debiti, vel obligationis remissio, ut si Episcopus creditori suo conferat beneficium, ut is vicissim remittat debitum, ad quod Episcopus tenetur. Felin. in *c. ad audientiam. num. 3. de Rescript. Covar. var. resol. lib. 1. c. 20. num. 4.* Per *munus à lingua* intelliguntur laudes, preces, & commendationes apud Principem, vel Populum in alia causa pro eo ex pacto interponendæ, qui beneficium, aut rem spiritualement contulerit: cum enim in ejusdem utilitatem vertantur, in locum pretii succedunt, & pretio æstimabiles sunt. Barb. in *cap. nemo 14. n. 4. h. tit. Munus ab obsequio* comprehendit quælibet servitia, vel obsequia alicui præstanda, aut præstita sub conditione, ac obligatione rem spiritualement, aut beneficium conferendi; ut si Episcopus famulo promittat dare beneficium, si sine salario servierit. *c. cum essent. 12. & ibi DD. h. t.*

In *disquisitionem* venit: an res quoque spiritualis pretium simoniacum esse possit?

Sanè beneficium Ecclesiasticum aliquo modo ex dispositione juris Ecclesiastici rationem pretii simoniaci respectu alterius beneficii habere posse, patet ex *cap. quæsitum. 5. de Res. permitt.* Idem generaliter de aliis rebus spiritualibus docent Richard. in *4. dist. 25. art. 3. q. 1.* Palud. *ibid. q. 2.* & alii per *c. fin. de Pact.* ubi generaliter omnis pactio circa res spirituales interdicitur, conformiter ad illud Christi præceptum: *gratis accepistis, gratis date.*

Verum probabilius id extra materiam beneficiale negat Panor. in *c. 2. de Transact.* & König in *DECRET. LIB. V.*

cum eo communis: quia commutatio rei spiritualis pro spirituali necquicquam derogat eorum dignitati, & cum sint ejusdem ordinis, invicem sunt proportionatæ, atque ex Dei, qui nobis rerum spiritualium dispensationem indulget, permissione, seclusa dispositione juris Ecclesiastici, unam pro alia dare licet juxta illud Joan. 1. §. 16. *gratiam pro gratia.* Hinc notissima praxis habet, ut servatâ proportionem commutentur decimæ cum decimis, reliquiæ sacræ cum reliquiis, missa pro missa, una functio spiritualis pro alia, vestes, aut vasa sacra pro aliis.

Neque refragatur *c. fin. de Pact.* illud namque accipendum est de pactioibus onerosis, & inhonestis, quales extra materiam beneficiale illæ tantum sunt, quibus res spirituales contra voluntatem veri earum Domini cum rebus temporalibus, quæ pretium condignum esse non possunt, permutantur.

§ VII.

Forma Simoniæ consistit in emptione, ac venditione rei spiritualis, aut spirituali annexæ. Ubi nomine emptionis, venditionis intellige quamcunque conventionem, ac pactum onerosum, quo res spiritualis pro temporali commutatur. *d. c. fin. de Pact.* Ut ecce! simonia committitur, si Episcopus vel Patronus alicui promittat beneficium sub conditione, si certum negotium coram S. Pontifice promoverit. *c. cum essent. 12. h. t.* si Presbyter xenium ab aliquo publicè peccante accipiat, ut Episcopo, vel ministris ejus peccatum illius celet. *c. nemo 14. h. t.* si quis Archidiacono homagium faciat, & fidelitatem præstet, ut beneficium Ecclesiasticum assequatur. *c. ex diligenti. 17. h. t.* Si benedictio Abbari non prius detur, nisi taxam consuetam deponat. *c. sicut. 39. h. t.* si ad monasteria monialium præsertim opulenta non recipiantur, nisi certam dotem deferentes. *c. 8. 19. & 40. h. t.* si Canonicus non permittatur gaudere juribus

bus sui Canonicatus, antequam ex more prandium exhibeat. *c. Jacobus 44. h. t.* si quis cum Episcopo, ac Capitulo agat, ut in Canonicum suscipiatur, & ne aliis susceptis, vel suscipiendis præjudicium fiat, certa bona immobilia offerat ea conditione, ut deinceps illa pro Præbenda sua ipsemet obtinere possit. *c. tua nos. 34. h. t.* Adeo verò pactum ejusmodi est necessarium, ut sine eo non confurgat simonia, quamvis res temporalis pro spirituali detur. *P. Engl. h. t. n. 7.* Unde

18 I. A simonia excusatur, qui pro re spirituali munus à manu, à lingua, vel obsequio gratiæ ex benevolentia, amicitia, aut gratitudine, & sine ulla intentione obligandi recipientem exhibet. *c. 30. h. t.* ibi: *illud gratis recipi poterit, quod fuerit sine taxatione gratis oblatum. & c. sicut Episcopum. 4. causâ 1. q. 2.* ubi non reprobatur, si quid Ordinatori detur ex gratitudine, & animo voluntario, quibus consonant *c. placuit. 103. causâ 1. q. 1.* & *c. quàm pio 2. causâ 1. q. 2.* Sed hoc ita, si donatio, seu gratuita oblatio muneris, ac rei temporalis fiat post acceptam rem spiritualem. Si fiat antecedenter, & quidem de re modica, quæ animum accipientis non possit facillè movere ad effectum simoniacum, etiam permittitur juxta *c. etsi quæstiones. 18. ad fin. h. t.* Secus verò, quia intentio, & affectus simoniacus rarò abest, & plerumque saltem tacita promissio, pactumque intercedit, prohibetur maxime in beneficiis Ecclesiasticis per *c. sicut. 33. c. tua nos. 34. h. t.* Trident. *sess. 21. cap. 1. & sess. 24. c. 18. de Reform.* Atque hac de causa Innocentius XI. Anno 1679. die 2. Martii, *num. 45. & 46.* hæc duas propositiones damnavit: *Dare temporale pro spirituali non est simonia, quando temporale non datur tanquam pretium, sed duntaxat tanquam motivum conferendi, vel efficiendi spirituale, vel etiam, quando temporale sit solum gratuita com-*

pensatio pro spirituali, aut econtra. Et id quæque locum habet, etiamsi temporale sit principale motivum dandi spirituale, imò etiamsi sit finis ipsius rei spiritualis, sic ut illud pluris æstimetur, quàm res spiritualis.

II. Ministri Ecclesiastici pro administratione Sacramentorum, pro missis, aliisque officiis, ac functionibus spiritualibus titulo sustentationis, & per modum stipendii licetè temporalia accipere possunt, prout passim decreverunt Pontifices in *causâ 1. q. 2. causâ 10. q. 1. causâ 12. q. 1.* & in *tit. de Præbend.* Imò id ipsum perspicuè Christus insinuat apud *Matth. 10. v. 10.* ibi: *dignus est operarius cibo suo.* & apud *Luc. cap. 10. v. 7.* ibi: *dignus est operarius mercede sua.* Ubi nomen mercedis non accipitur pro mercede proportionata operi spirituali, tunc quippe rationem pretii haberet, sed pro mercede commensurata conditioni personæ operantis, quæ hæc dubiè ob labores suos spirituales sustentatione, & stipendio digna est. Et licet hoc stipendium ex iustitia debeat, attamen non tollit, quò minus gratis spiritualia dispensentur, cum debeat non ut pretium, sed ut supplementum necessitatis. vid. *Layman in Theol. mor. lib. 4. tr. 10. c. ult. n. 13.* Porro quoad quantitatem hujus stipendii observetur recepta consuetudo, vel taxatio superioris Ecclesiastici juxta *cap. ad apostolicam 42. h. t.* & abliturpe pactum, vel exactio avaritiæ speciem præferens, nec quis deneget peragere spiritualia, antequam pecunia sit numerata, vel cautio pro ea præstetur, quandoquidem in his animus & affectus quodammodo simoniacus exprimitur. *c. 2. 3. & 4. causâ 1. q. 2. c. in tantum. 36. c. audivimus 41. h. t.*

III. Absque labe simoniæ dari, promitti, vel legari potest res temporalis adjuncta conditione, vel modo præstandi operis spiritualis soli operanti utilis arg. *c. cum sit. 2. & c. vtrum. 4. de Condit. apposit.* Sic rectè heretico

nico puella nuptias, infideli Princeps delicti perpetrati veniam promittit, ut ad fidem Catholicam convertatur. P. Engl b. t. n. 8. Adolescentibus nonnunquam sumptus studiorum suppeditantur sub conditione, ut statum Ecclesiasticum amplectantur. Layman d. tr. 10. cap. ult. n. 11. in fin. item etiam studioso contra simoniam aliquid legatur, vel promittitur, aut datur, si modo religionem ingrediatur. Adam. Burghab. in *Casib. select. cent. 1. casu 58.* Optimâ ratione: quia in huiusmodi casibus non intercedit pactum, ac contractus onerosus imponens obligationem absolutam: nec res temporalis, quæ intervenit, habet rationem pretii, sed est tantum donata sub conditione, aut modo. Bene tamen observat Layman cit. n. 11. *¶ neque enim.* simoniacum fore, si res temporalis ea ratione daretur, ut simpliciter obligatio imponeretur ad opus spirituale, ad ingressum religionis, &c. *Nusquam enim legimus Domini Discipulos, vel eorum ministerio conversos, quempiam ad DEI cultum aliquo muneris (scilicet in pactum deducti, ut exponit Adam. Burgh. loc. cit.) interventu provocasse.* Text. in c. *quàm pio. 2. causâ 1. q. 2.*

§. VIII.

20. *Finis simoniæ est, ut per temporalia spiritualia quis obtineat, fiatque rei sacræ, vel spiritualis cum munere oblato commutatio.*

§. IX.

21. *Effectus Simoniæ sunt pœnæ, quibus coercetur, habitâ tamen distinctione inter simoniam mentalem, conventionalem, realem, & confidentialem.*

Simonia mentalis in foro externo est extra omnem pœnam ob textum in c. *fin. h. t.* & rationem, quod intentio simoniaca, quæ operi externo conjungitur, in ipso opere, quod secundum se indifferens est, non satis prodatur, ideoque non subiaceat iudicio, & pœnis Ecclesiæ per cap. *cogitationis. 14. dist. 1. de Pœnis. S. Th. 2. 2. q. 100. art. 6. ad 6.* Navar. in

d. c. fin. h. t. Ex quo cap. etiam sumitur, simoniacum mentalem nec teneri ad faciendam restitutionem rei temporalis: etsi enim intentio dantis, vel accipientis sit, dare rem illam pro re spirituali, ex quo tamen hæc intentio non est in pactum deducta, supponitur, rem non esse acceptam titulo simoniaco, sed potius simpliciter datam, vel donatam. Nec quempiam turbet cap. *consuluit. 10. de Usur.* ubi habetur, quod usurarius quoque mentalis obligetur ad restitutionem: id quippe procedit, quando mutuarius coactè aliquid dat ultra sortem mutui, scilicet aliàs non daturus, nisi sciret, mutuante sine lucro supra sortem non esse mutuaturum: tunc enim illud, quod datur ultra sortem, ex alio, quàm usurario titulo, non datur, adeoque manet obligatio restitutionis. Aliud esset, si mutuarius omninò liberè, & sponte daret, mutuaus verò animò usurariò reciperet. Vid. Barb. in *d. c. fin. h. t.*

Similiter *simonia conventionali*, quantum-22 vis ex parte unius completa sit, modò non sit *confidentialis*, nulla certa pœna ab ipso iure determinata reperitur, neque pœnæ simoniæ realis ad eam extendi possunt. Zoëf. *h. t. n. 36.* Navar. *l. cit. n. 28.* Covar. in *relect. c. peccatum. de R. J. in 6. p. 2. §. 8. n. 7.* Qui hoc potissimum deducunt ex *Extravag. 1. & 2. h. t.* ubi dantibus & recipientibus pœna irrogatur. quâ locutione exprimi videtur simonia realis utrinque completa. Accedit, quòd in pœnis benignior sit interpretatio facienda. *l. sancimus. C. de Pœn.* Quod restitutionem attinet, si res temporalis pro beneficio Ecclesiastico v. g. ex parte unius est tradita, nec tamen collatio beneficii subsequuta, non est dubitum, eum, qui accepit, teneri ad pretium restituendum. Quòd si verò beneficium, vel alia res spiritualis sit tradita, pretium autem non sit subsequutum, multi volunt beneficium retineri posse, sed de iure probabilius iudico-

contrarium; non quidem ex eo, quod collatio talis simoniaca sit à jure in poenam irritata per *c. nobis fuit. 27. h. t.* sed ideo, quia collator animum conferendi beneficium non habuit, nisi ex contractu, vel pacto oneroso, quo de jure transferre non potuit, ac proinde ex defectu voluntatis ipsius dantis recipiens, si pretium solvere nolit, retinere non poterit. Nec audio Zoëf. *h. t. n. 110.* dum dicit, quod obligatio pretii, cum sit de re turpi, habeatur pro non adjecta, & sic non impediatur, quod minus collatio beneficii sit absoluta: hactenus enim textum juris, qui id asserat, non vidi neque credibile est, conditiones, seu obligationes turpes à jure hic in favorem alicujus simoniaci rejici, quin magis videtur obtinere regula, quæ traditur in *c. fin. de Condit. appof.* quod conditio adjecta contractui, vel actui inter vivos vitiet talem actum, præcipue si sit contra substantiam actus; ut contra substantiam collationis, ceu actus spiritualis est, ut veniat in obligationem pro re temporali.

23 Poenæ simonia realis variant pro materia, & casuum diversitate: nec pro quavis simonia à jure impositæ sunt, sed pro illa tantum, quæ circa ordinationem, provisionem beneficiorum, & ingressum religionis committitur.

Si in collatione, vel susceptione Ordinum simonia realis committatur, ordinans triennalem suspensionem à collatione ordinum incurrit. *c. si quis. 45. h. t.* imò à dignitate sua Episcopali deponendus est. *c. si quis Episcopus. 8. causâ 1. q. 1.* Ordinatus verò, si conscius, aut particeps fuerit simoniæ, tam ab ordinibus susceptis, quam suscipiendis suspenditur. *c. per tuas. 37. h. t.* & omnino ab Ecclesia eliminari, & degradari jubeatur in *c. sicut. 6. h. t. d. c. si quis Episcopus. causâ 1. q. 1.* Quod si quis per ignorantiam fuerit simoniacè ordinatus, excusatur ab hisce poenis, sicut etiam si fuerit ordinatus ab Episcopo jam ante simoniaco per text. in *c. si qui. 108. causâ 1. q. 1.*

Quamvis aliàs non simoniacè à simoniacè tamen scienter ordinati ab executione ordinis suspensi sint. Et hoc sensu *ibidem* dicitur: ordinationem talem, quæ potius execratio est, omnino irritam esse.

Si quis beneficium, vel dignitatem Ecclesiasticam simoniacè consecutus sit, nullum penitus jus acquirit, nec fructus lucrari, aut lucos facere potest, consequenter ad restitutionem sub periculo animæ obligatur, sicut & ad ipsam dimissionem. *c. Mattheus. 23. h. t. Extrav. 2. §. per electiones. Eod. inter comm.* Quod in tantum procedit, ut etiam ignorantes simoniam intervenisse, aliis quid promittentibus, ac dantibus, ubi postea id resciverint, beneficia taliter obtenta unà cum fructibus resignare, aut remedium à Superiore petere teneantur; nisi contra expressam protestationem aliquid ab inimico, vel in fraudem selecti datum sit, quo casu cessat obligatio restituendi. *c. nobis. 27. & c. sicut. 33. h. t. Adde, quæ in lib. 1. ad tit. de Elect. n. 40. diximus.*

Addabitum fuit: an, qui simoniacè beneficium obtinuit, etiam beneficiis ante legitime obtentis ipso jure privatus existat?

Fundamentum affirmativæ in eo ponitur, quod in *c. Presbyter. 3. causâ 1. q. 1.* disertè caveatur, ut simoniacus non solum Ecclesiâ privetur, sed etiam sacerdotii honore spoliatur, Quod & in *c. de hoc. 11. h. t.* innuitur. Atqui in *Extrav. 2. cit.* statim in limine innovantur omnes poenæ juris antiqui, & insuper additur, poenas hæc ipso jure impostæ incurrendas esse.

Verum etsi hoc in puncto juris verius fortassis sit, plures tamen D. D. quos citat, & sequitur Laym. in *Theol. moral. l. 4. tr. 10. c. ult. n. 74.* tenent, talem simoniacum esse tantum per sententiam Judicis privandum, ac deponendum; quorum sententiam ut benignam, ita æquam puto, cum nimis grave sit, pro-

propter simoniam, præsertim occultam, aliquem statim ipso jure privatum, aut ab ordine depositum esse.

Textus ex *c. Presbyt. & ex c. de hoc. allati* explicari possunt de privatione Ecclesiæ simoniacæ obcentæ, & spoliatione sacerdotii in tali Ecclesia obeundi. Hæc explicatio si displicet, dicere possis, generalem illam innovationem pœnarum in *Extrav. 2. h. t. declarari* ex enumeratione subsequentium: nec plus continere, quàm postea in declaratione exprimitur, & cum de beneficiorum privatione in illa nihil expressum sit, non censeri esse contentam.

15 Si ex pacto aliquid pretium, datumque sit pro ingressu in religionem, præter excommunicationem Capitulum, seu Conventus incurrit pœnam suspensionis reservatæ. *Extrav. 1. h. t. inter comm.* Quæ tamen suspensio non est ab ordine, vel exercitio ordinis, sed ab usu & exercitio juris capitularis, quod in jurisdictione, vel administratione Ecclesiæ, & actibus ad Capitulum pertinentibus consistit. Quoad Moniales notat Laym. *d. c. n. num. 39. & Zoëf. h. t. num. 95. ex Navar. & aliis*, has censuras respectu ipsarum esse revocatas per Clementem VII. Imò nec prædictis pœnis locum esse, nisi exigatur aliquid pro ipso ingressu religionis completo subsecutâ professione: neque si alio titulo quid exigatur. v. g. quia Monasterium aliàs sufficientem sustentationem personis religiosis dare non posset, rectè tradit idem Zoëf. *n. 16. & 96.* Professio quoque ingressi simoniacæ facta non est invalida, sed favore religionis tollitur, Professo ad aliud arctius monasterium translato juxta *c. de Regularib. 25. h. t.*

16 Rursus universaliter in excommunicationem S. Pontifici reservatam incurrunt omnes, qui quomodolibet aliquid dando, vel recipiendo pro ordine, beneficio, vel religionis ingres-

su simoniam commiserint, aut mediatores extiterint. *Extrav. 1. & 2. h. t. inter comm.*

Altioris inquisitionis est: num simoniaci quoque irregularitatem incurrant?

Rationem dubitandi suggerit, quòd crimen hoc hæresis appellatione veniat in *c. 5. caus. 1. q. 1. c. quoriet. 5. & passim. h. t.* imò ab Ecclesia reputetur crimen maximum, & reliqua in comparatione illius quasi pro nihilo. *c. fin. causâ 1. quest. 7. c. sicut. 6. h. t.* Atqui hæresis, & alia crimina gravia inducunt irregularitatem: ergo & hoc.

Placet, & communi D. D. suffragio hæc distinctio approbata est: an crimen simoniæ sit notorium, an verò occultum? Illo casu simoniacus habetur pro irregulari, non item isto, nisi in excommunicatione fortè actum ordinis exercuerit. Barb. in *Repertor. Fur. V. simonia.* Ratio est: quia notori simoniaci, maxime in Judicio condemnati, sunt infames. *c. fin. causâ 1. q. 3. c. 4. causâ 15. q. 3.* quam infamiam irregularitas consequitur. *e. infames, causâ 6. q. 1. c. fin. de Temporib. ordin.* At verò de occultis simoniacis, quia ratione irregularitatis nihil est à jure statutum, procedit hic vulgaris regula: quòd irregularitas locum non habeat, nisi in casu à jure expresso. *c. is. qui. 18. de Sentent. excomm. in 6.* Præterea notat Panormit. in *c. per tuas. n. 10. h. t.* crimen simoniæ tunc solum aliis omnibus majus reputari, quando cum hæresi conjunctum est.

Denique ex simoniæ reali oritur obligatio restituendi pretii temporalis pro re spiritali accepti. Sed diversimodè: enim verò si pretium omninò liberè datum sit, id danti tantquam indigno restituendum non erit, sed potius Ecclesiæ, cui per simoniam injuria quodammodo illata est, vel saltem pauperibus juxta *c. de hoc. 11. h. t.* Quòd si dans à simonia excusari possit, vel pretium per aliquam violentiam, aut propter singularem ali-

quem personæ petentis respectum extortum sit, illi reddendum videtur, qui dedit, *c. veniens. 19. h. tit.* Covar. in *c. peccatum. de R. F. in 6. part. 2. §. 2.* Imò quando Superior pecuniam pro re spirituali extorquet, is propter concussionem, seu extorsionem factam in super Ecclesiæ duplum dare debet. *c. audivimus. 41. & ibi Panorm. h. t.*

27 Contra Simoniam confidentialem à Pio IV. in Bulla: *Romanum Pontificem.* & à Pio V. in Bulla: *Intolerabilis,* sequentes pœnæ latae sunt. Prima est excommunicatio latae sententiæ S. Pontifici reservata, exceptis Episcopis & Prælatiis iis superioribus, qui non excommunicationem, sed interdictum ab ingressu Ecclesiæ incurrunt. Secunda est annullatio actûs, nempe resignationis, vel collationis factæ, quæ ipso jure irritæ sunt. Tertia est inhabilitas, quâ simoniacus non tantum ad idem beneficium, sed & ad omnia alia in posterum obtinenda fit inhabilis. Quarta pœna est privatio omnium beneficiorum etiam antea habitorum, ad quam tamen sententiam Judicis requirit P. Engl. *h. tit. n. 37.* Ultima est beneficiorum sic resignatorum, aut collatorum reservatio, ita ut ab alio, quam à S. Pontifice conferri nequeant, & fructus malè percepti deferantur ad Cameram Apostolicam. Verùm hæc ultima pœna in Germania vix locum habet propter Concordata Germaniæ, in quibus *§. de ceteris.* promittit S. Pontifex, se extra menses Papales per nullam aliam reservationem, aut dispositionem Concordatis non comprehensam Ordinariorum liberam collationem velle impedire. Neque existimes, per Bullas extravagantes, quales sunt istæ Bullæ Pii IV. & V. contra simonias confidentiales editæ, Concordatis, quæ habent vim pacti, tam facile derogari, præcipuè ubi Concordatorum nulla sit mentio specialis, per ea, quæ tradit P. Engl. *ad tit. de Præb. §. 4. num. 54.*

§. X.

Affinia simoniæ sunt crimen ambitus, & crimen repetundarum.

Crimen ambitus est delictum publicum, quo quis clam illicite modo v. g. donis, aut muneribus daris, vel promissis honores, & dignitates nundinatur. *l. un. ff. l. un. C. de Legge Jul. ambit. Novel. 8. cap. 1. & 7.* Est, inquam, delictum publicum: quia Reipubl. admodum perniciosum: malè enim, ut alicubi Salustius loquitur, cum Republica agitur, cum quod meritis obtineri debet, pecunia tentatur, & superatur, cumque virtutis premia ambitio occupat. Et sane timendum, ne dum publica officia pretio prostituuntur, venditio illorum fiat indignis, & qui emunt, justitiam passim venalem habeant, ut pretium solutum recuperent, prout eleganter demonstrat Eximius P. Otto Aicher in *Hist. quartæ Monarch. lib. 2. cap. 3. q. 3.* Pœna hujus delicti olim erat infamia, & multa centum aureorum. *d. l. un. §. 1. ff. de Legge Jul. ambit.* & nonnunquam pro modo, & qualitate admissi deportatio, seu exilium. *d. l. un. C. Eod.* Hodie arbitrio Judicis relinquuntur. Menoch. *lib. 2. de arbitr. Judic. casu 401. in fin.* imò usus, ac pœna hujus legis Julia ab aula recessit, dum officia nunc passim venduntur, non solum in Principum, ac Regum, sed etiam in ipsa Curia Romana, teste Azorio apud Haunold. *de F. & F. sr. 10. cap. 1. controvers. 14. §. 6. num. 110.* idque jure, modò vendantur dignis, pretio moderato, & ex causa publicæ utilitatis, vel necessitatis. Clariss. D. D. Woller in *Quæst. select. ex jure univers. q. 11. num. 49. & seqq.* D. D. Braun in *tract. de Magistr. cap. 7. §. 5.* cujus memoria sit in benedictione.

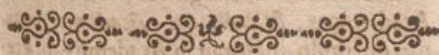
Crimen repetundarum (Itali vocant *barati-tariam*) est delictum publicum, quod in magistratu, vel alio officio publico constitutus committit, dona vel munera accipiendo, quo

minùs vel magis id faciat, ad quod ex officio tenetur. *l. 1. pr. l. 3. l. 4. l. 6. pr. & §. 2. l. 7. pr. ff. de Lege Jul. repetund.* Atque hæc *Lege Julia* tenentur non tantùm Prætores, & Præsides, sed etiam alii Officiales, ut Assessores, Quæstores, Rationales, Cognitores, Judicēsve pedanei, & municipales ob generalia illa verba *d. l. 1. ibi: in ministerio publico.* & textus speciales in *l. 5. l. 7. §. 2. ff. Eod. l. 38. §. 10. ff. de Pœn. l. 3. C. de Assessorib.* Item & Duces militum, qui occasione transitùs militaris per concussionem aliquid acceperunt. *Novell. 130. Capitanei, si falsum numerum militum retulerint. l. ult. §. pro limitaneis. C. de Offic. Præf. Afric.* Centuriones, qui ob legendum, mittendùmve æs accipiunt. *l. 6. §. 2. ff. de Leg. Jul. repet.* Pœna hujus delicti est vel pecuniaria, vel corporalis. Illa est quadrupli restitutio. *l. 1. & ult. C. Ad Leg. Jul. repetund.* de qua num cedat fisco, vel parti? vide *Decian. in tr. cr. lib. 8. cap. 39.* Hæc verò corporalis est extraordinaria, & aliquando etiam capitalis, ut si quis ex atroci causa ad homini vitam abjudicandam pecuniam acceperit. *l. 7. §. ult. ff. de Lege Jul. repetund.* Petr. Theodor. *colleg. crim. c. 9. aphor. 1. n. 36. & seqq.*

carios in beneficiis, & administrationibus Ecclesiasticis constituent, & ab iisdem pro concessio officio annuam pensionem, seu censum exigant: cùm enim per ejusmodi concessionem cura & jurisdictio spiritualis concedatur, pro illa absque labe simoniæ pecunia nec dari, nec accipi potest. *c. 1. 2. & 3. h. t.*

Pœnæ contravenientium variæ occurrunt. ²
Primò namque tam dans, quàm accipiens ab illa Ecclesia, in cujus contumeliam res defacto data, vel accepta est, justè excluduntur. *c. consulere. 38. de Simon.* *Secundò* dans pecuniam amittit officium per illam obtentum; Prælati verò sic conferens illud amplius conferre haud poterit. *c. 1. h. t.* *Tertiò* dans pecuniam removetur à Clero, & Prælati districtione Canonica percellitur, id est, deponitur, vel suspenditur ad tempus pro qualitate delicti. *c. 2. in fin. & ibi Gloss. Eod. Honorius in Summ. n. 2.*

Adverte tamen, impune, nec simoniacum ³ esse, si Prælati, cujus v. g. Monasterio parochia, vel aliud beneficium incorporatum est, à vicario ad id substituto annuam pensionem sub titulo *absentia* exigat, accipiatque: siquidem eam non accipit pro concessa administratione aut vicariatu, sed pro fructibus tali Vicario relictis: enimverò cùm fructus ex natura incorporationis directè ad eum Prælatum, & Monasterium, cui beneficium incorporatum est, pertineant, & Vicario congrua duntaxat portio, sive sustentatio debeatur, nihil prohibet, quò minùs cum eodem Vicario Prælati tractare, & contrahere queat de integris fructibus seidem relinquendis pro certa pecuniæ quantitate annuatim sub *absentia*, vel quocunque alio titulo solvenda, prout universim fructus Ecclesiarum, cùm nullam rei spiritualis rationem contineant, etiam Laico ad tempus breve, scilicet triennii, sub annuo censu concedi, & locari possunt. *c. ult. h. tit. junctà Extravag. ambitiosa. de Reb. Eccles. alien.*
 Tri-



TITULUS IV.

Ne Prælati vices suas, vel Ecclesias sub annuo censu concedant.

SUMMARIÆ.

1. 2. 3. Prælati committit simoniam, si vices suas, 4. vel Ecclesias pro annuo censu concedat.

Species de Simonia in genere. Succedunt ejusdem species.

§. I.

1. Prima species simoniæ est, si Prælati Vi-